

Novelizace zákona o veřejných sbírkách

Novelizace zákona o veřejných sbírkách

Konání veřejných sbírek v současné době upravuje zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů (zákon o veřejných sbírkách), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon o veřejných sbírkách je relativně stabilním právním předpisem, kdy z pozdějších novel se jeho obsahu významnějším způsobem dotkla pouze jedna novela, provedená zákonem č. 120/2012 Sb.

Zákon jako takový však po deseti letech od přijetí uvedené novely již zcela neodpovídá aktuálním trendům v oblasti fundraisingu – kdy problematiku veřejných sbírek je třeba posuzovat právě v tomto obecnějším kontextu – (a) proto Ministerstvo vnitra připravuje jeho novelu, která by měla být předložena vládě v říjnu příštího roku.

Novelizace zákona o veřejných sbírkách

Na přípravě této novely se podílejí dvě expertní skupiny, a to

- pracovní skupina k veřejným sbírkám při Radě vlády pro nestátní neziskové organizace
- pracovní skupina k veřejným sbírkám při Ministerstvu vnitra.

Ministerstvo vnitra je tzv. věcným gestorem zákona o veřejných sbírkách, který podle zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, odpovídá za jeho náležitou úpravu.

Obě výše uvedené pracovní skupiny jsou personálně propojeny a jejich zasedání se účastní zástupci respektovaných neziskových organizací, jakož i zástupci krajských úřadů, které jsou správními orgány odpovědnými za bezprostřední dohled nad konáním veřejných sbírek v režimu předmětného zákona (k tomu ještě dále).

Novelizace zákona o veřejných sbírkách

Hlavní principy stávající právní úpravy v zákoně o veřejných sbírkách:

- režimu zákona podléhají pouze právnické osoby
- za veřejnou sbírku se pokládá získávání a shromažďování peněžitých příspěvků od předem neurčeného okruhu přispěvatelů pro předem stanovený veřejně prospěšný účel, zejména humanitární nebo charitativní, rozvoj vzdělání, tělovýchovy nebo sportu, ochranu kulturních památek, tradic nebo životního prostředí
- veřejnou sbírku není možné pořádat k účelu, který je v rozporu s bezpečností státu, ochranou veřejného pořádku, ochranou majetku nebo ochranou práv a svobod druhých

Novelizace zákona o veřejných sbírkách

- má-li být výtěžku veřejné sbírky použito v zahraničí, je třeba předem daného souhlasu Ministerstva zahraničních věcí, které posuzuje možnost jejího konání z hlediska zahraničně politických zájmů České republiky a přijatých mezinárodních závazků
- konání veřejné sbírky je nutno oznámit krajskému úřadu, příslušnému podle místa sídla pořadatele; krajský úřad osvědčí, že pro konání veřejné sbírky jsou splněny všechny zákonné podmínky
- bez vydání osvědčení krajským úřadem nelze veřejnou sbírku konat

Novelizace zákona o veřejných sbírkách

- krajský úřad následně kontroluje konání veřejné sbírky, její vyúčtování a využití jejího čistého výtěžku na stanovený účel
- nedílnou součástí kompetence krajského úřadu je i řešení přestupků podle zákona o veřejných sbírkách
- Ministerstvo vnitra kontroluje činnost krajských úřadů a na základě jimi poskytnutých údajů vede tzv. centrální evidenci veřejných sbírek, která je veřejně přístupná na jeho internetových stránkách

Novelizace zákona o veřejných sbírkách

Zmíněná novela zákona o veřejných sbírkách provedená zákonem č. 120/2012 Sb. pak umožnila

- konání veřejných sbírek na dobu neurčitou
- krajskému úřadu rozhodnout o jiném způsobu konání veřejné sbírky, než který upravuje výslovně zákon o veřejných sbírkách, jako např. shromažďování peněžitých příspěvků na bankovním (sbírkovém) účtu, prostřednictvím pokladniček, dárcovských sms anebo prodejem předmětů či vstupenek; tento jiný způsob však musí zajistit transparentnost veřejné sbírky, využití jejího výtěžku na stanovený účel a musí být v souladu s jinými právními předpisy a veřejným pořádkem, čímž nepochybně podstatným způsobem přispěla k zefektivnění celého systému.

Novelizace zákona o veřejných sbírkách

Připravovaná novela zákona o veřejných sbírkách jde v tomto směru, když

- vyjímá z povinného režimu zákona o veřejných sbírkách sbírky konané shromažďováním peněžitých příspěvků na bankovním účtu; tyto veřejné sbírky však mohou být režimu zákona podřízeny dobrovolným rozhodnutím ze strany pořadatelů
- mezi náklady veřejné sbírky, které může pořadatel odečíst až do 5 % jejího hrubého výtěžku, výslovně zahrnuje všechny náklady spojené jak s konáním sbírky, tak i s její přípravou a vyúčtováním
- dosavadní potvrzení, že pořadatel veřejné sbírky nemá daňový nedoplatek nebo nedoplatek na pojistném a penále na zdravotním a sociálním pojištění - tzv. potvrzení o bezdlužnosti - nahrazuje čestným prohlášením

Novelizace zákona o veřejných sbírkách

- umožňuje neosvědčit veřejnou sbírku pořadateli, který v minulosti opakovaně závažným způsobem porušoval své povinnosti podle zákona o veřejných sbírkách (např. neoznámil konání veřejné sbírky, nepředložil krajskému úřadu její vyúčtování)
- zápis do centrální evidence veřejných sbírek bude krajskými úřady nadále probíhat napřímo – dosud údaje zapisuje Ministerstvo vnitra, čímž dochází k prodloužení celkové doby zápisu

Novelizace zákona o veřejných sbírkách

Výše uvedenými změnami v zákoně o veřejných sbírkách by mělo dojít k zefektivnění kontroly veřejných sbírek (součástí této kontroly je i výše zmíněné zrychlení jejich zápisu do centrální evidence, která zajišťuje kontrolu ze strany veřejnosti) a to při snížení administrativní zátěže (zrušení povinnosti předkládat výše uvedené potvrzení o bezdlužnosti, která podle poznatků z aplikační praxe představuje spíše zbytečnou překážku pro osvědčování veřejné sbírky).

S výše uvedeným zefektivněním kontroly veřejných sbírek souvisí, že co do způsobů konání veřejné sbírky by se správní dohled soustředil na jejich obtížněji kontrolované formy, jakou je využití pokladniček, dárcovských sms, či prodeje předmětů a vstupenek.

Novelizace zákona o veřejných sbírkách

Naopak shromažďování peněžitých příspěvků na bankovním účtu, kdy je zajištěna jejich úplná evidence, může zůstat na dobrovolné bázi, kdy bude na uvážení pořadatele, zda bude chtít sbírku tímto způsobem ověřit.

Uvedené změny by tak měly přispět k méně komplikovanému konání veřejných sbírek, aniž by byla zejména z pohledu příspěvovatelů z řad široké veřejnosti snížena jejich základní důvěryhodnost.

Děkuji za pozornost.